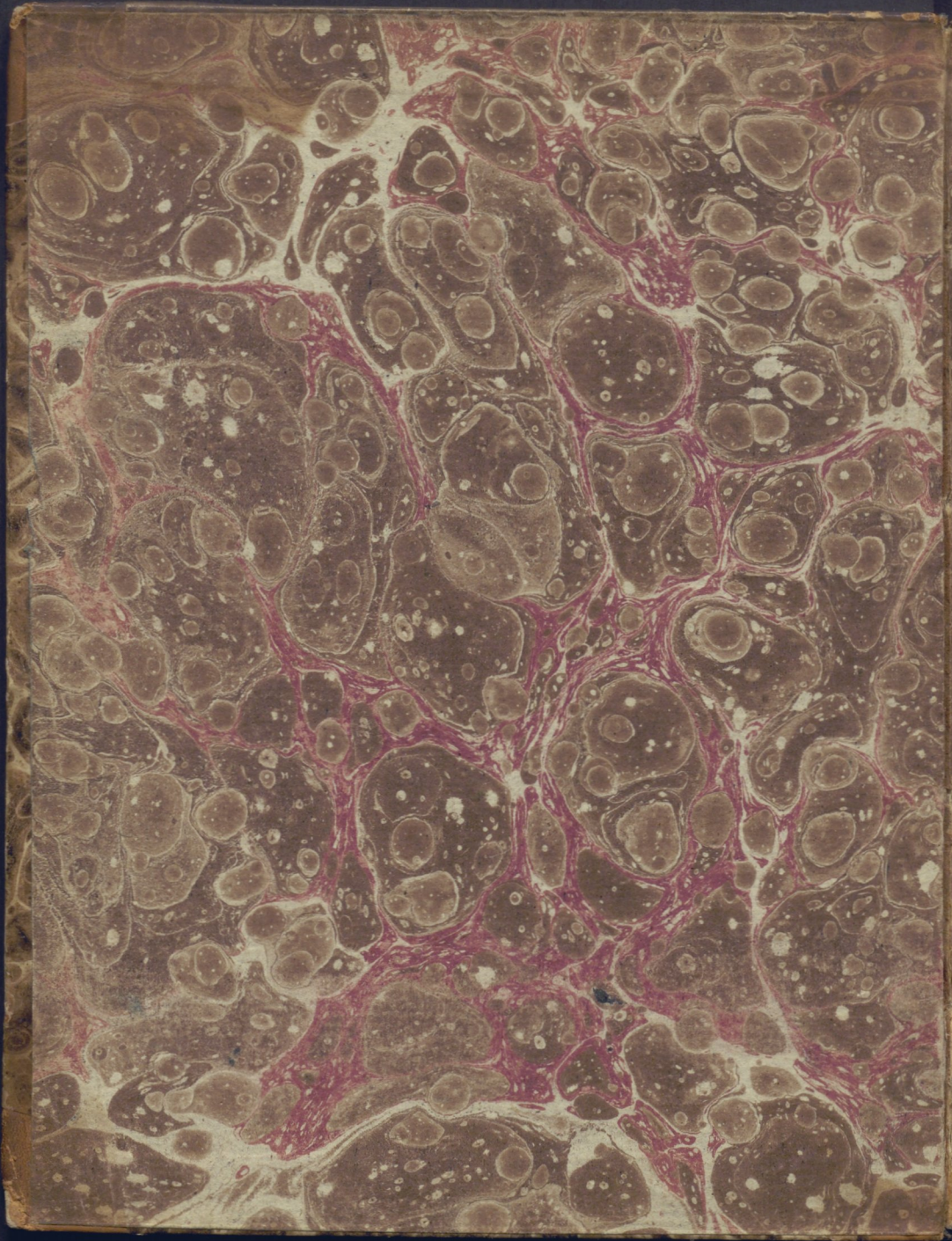

Sem II 28581 RP

(5)

1042455

DE KROONINGH DES KEYSERS

UYT-GHEBEELT DOOR EEN BANCKET TOE-GHERICHT VAN DEN GODT

APOLLO.

Waer op ghenoodicht waren verſcheyden ſoorten van Poëten, ſoo *Franſche*, *Enghelſche*, *Sweetſche*, *Beyerſche*, *Spaenſche*, *en Ungerſche*. Elck in't beſonder hunne meyninghe daer van verklarende.

Ghecomponeert door FRAN. GODIEN.

TOT BRUSSEL.

By *Gielis Stryckwant*, Boeck-drucker, woonende tuſſchen dagh, en nacht, by't Kanter-ſteen in de Druck-Perſſe.

PERSONAGIEN.

Apollo, den Godt der Poëten.
Mercurius.

Hessus.
En
Frischlinus.
} Duytsche Poëten.

Ronsardus.
En
Passeratius.
} Fransche Poëten.

Gaspar Sciopicus Grammaticus.
Archipoëta den Aerts-poët.
Machiavellus Atheist.
Erasmus Rotterdamus.
Iustus Lipsius.
Graeci Grieken.
Ioannes Boccatius.
Trajanus Boccalinus Gasettier en Muntschencker.
Capiteyn Wolleb Keur-meester van Apollo.
Poggius Florentinus gheheym Secretarius.

DE KROONINGH DES KEYSERS

UYT-GHEBEELT DOOR EEN BANCKET TOE-GHERICHT VAN DEN GODT APOLLO.

Apollo, Mercurius.

T'En is niet meer als recht, t'en is niet meer als reden,
Dat-men in vrolyckheyt dees dagen gaen besteden,
Ghelyck ick bin ghewoont te hauden dese feest,
Soo moet een bly gemoet, als met een blydē geest.
Mercuri. 'kgheef u last, doet nu als ander jaren,
Vlieght naer *Parnassi* bergh, en wilt by een vergaren,
't Poëten heel ghesla cht, soo wel de nieuw als d'ouw,
Vlieght spoedigh hin en weêr, siet naer gheen hit oft cauw.
Begheeft u op den wegh, want 'kheb een groot verlanghen,
Om hier in myn Palleys hun eerlyck te ontfanghen,
Ghy weet dat nu verjaert dat ick met al de myn,
In deucht en eerbaerheyt, gans vrolyck plocht te zyn.
Het Hydelbersche vat, dat sal ick doen om-steken,
En voorders aen den kost, en sal daer niet om-breken,
Daer-om soo ryst dan hin, en seght dat ick't ghebiedt,
En wie daer niet en komt, is van 't ghesla chte niet.

Mercurius.

Gheleerden Godt *Apol*, door aen-ghenaem bevelen,
Sal ick u vrinden al seer lieffelyck gaen strelen,
Noch water, sneeuw, noch ys, en sal ick niet ontsien,
Ick vliegher soo naer toe.

Apollo.

Om dienst aen my te biên,
Is niemant soo ghereet als desen mynen boden. *Binnen.*

Eobanus Hessus. Nicodemus Frislinus, Duytsche.
Ronsardus, Passeratius, Franssche Poëten.

Hessus. EN sal *Apol*ons dan dit jaer niet willen nooden,
Ick bin verwondert dat hy ons geen boden sent,
Frisl. Wat magger schuylen dat en zyn wy niet ghewent,
Ronss. K'en meyn niet dat hy ons sau konnen soo vergheten.
Dat hy ons niet eenmael sau nooden om te eten,
Maer t'eten wil ick hem quyt-schelden, dat hy my,
Van *Nectars* soeten most wilt backes hauden vry,
En soo hy ons niet laeft met desen levend ader,
Soôn haud ick hem myn daegh niet voor myn rechtē vader,
Pass. 'tIs even wel wat vremts dat wy niet zyn ghenoot,
'kWeet niet wat peysen, wel hy is nochtans niet doot.
Want Goden sterven noyt.

Mercurius komt ghevloghen.

Zyt seer gegroet myn vrienden,
Ick kom tot u liên hier als op het onvoorsiende,
Let wel op 'tgeen ick seg: ick kom van hooger hant,
Ghevloghen over-bergh, en dal, en slyck, en sant,

Ick

Ick bin met grooter haeſt in aller yl gheſonden,
Op dat ick u 'tbevel myns meeſters ſau verkonden:
Den grooten Godt *Apol* die gaf my deſen laſt,
Dat ick ſyn vrinden al ſau nooden gaen te gaſt:
Dus bid ick wat ick kan en wilt hem niet verſmaden,
Dat iemant niet voorſcheynt, ken vint het niet gheraden,
Syn gramſchap is te groot, ſoo iemant niet en quaem,
Hy ſau, ick weet het wel, op-teeckenen den naem.
Op dat die nimmermeer ſyn aenſchyn ſou aenſchauwen,
Soo komt dan al ghelyck, het mocht u anders rauwen,
Heſſus. Wie ſauder van den hoop toch willē blyven t'huys?
Soo veel als my belanght, dat waer te grooten kruys.
Friſl. Als my *Apollo* noot, ſau ick niet willen kommen?
Neen, neen 'khaud al te veel van braſſen en van brommen,
Ick vreeſden dat hy ons ſau gans vergheten zyn,
En dat ick van dit jaer niet proeven ſau den wyn.
Van't Hydelberſche vat, en van den dranck der Goden,
Apollo doet ſeer wel dat hy ons heeft ontboden,
Ick ſal ter goeder tyt my voeghen aen den dis,
Al daer-men bromt oft ſmeert, ick nimmermeer en mis.
Ronſardus. Ick ſal my oock al-daer ſeer geren laten vinden,
En ſoo ick niet en kom, ſoo wil ick my verbinden,
Thien dobbel aen de ſtraf,

Paſſeratius.

En ick oock ſeker kom,
Want ick ſoeck anders niet, daer ſal de Lelie blom.
Soo icker wel op let tot voordeel moghen raeken,
Want ick ſal over dis wat paſſen op de ſaeken,

Merc. Dus vliegh ick weder-om, en draghe myn beſcheet,
Op dat het eel bancket by tyde zy ghereet.

Mercurius vlieght wegh.

Heſſus. Soo laet ons al-te-mael ons rym en dichten ſtaeken,
En laet ons tot de reys ons daetlyck veerdigh maeken.
Friſl. Ick heb wat onder hant waer dat toch eerſt gedaen,
Maer niet te min ick ſal't ſoo lanck wel laten ſtaen.
Paſſer. Soo magh ick oock dan niet by myn gedichten blyven?
Ick meynde 'sKeyſers kroon ons Koninck toe te ſchryven,
Maer 'kvrees ten ſal niet zyn.
Heſſus. Broer ſpaert toch dien inck,
'tGeên dat ghy ſchryven wilt is een onnuttigh dinck.
Ronſard. Siet ick begoſte oock van deſe ſaeck te ſpreken,
En 'khebbet laten ſtaen, ick hebbet laten ſteken.
Friſl. Dat hebt ghy wel gedaen, het waer verloren moyt,
Want uwen Vorſt en ſal daer noyt in zyn ghegoyt.
Komt laet ons henen gaen, men mocht daer naer ons wachten
De noodingh van *Apol* en moet-men niet mis-achten,
Volght my ick weet den wegh, waer heên dat dient gegaê,
Door eenen netten pat, de alder-korſte baen. *Binnen.*

Apollo, Mercurius uyt.

Appollo. *Mercuri* Trauwen bood, hoe zyt ghy toch gevaren?
Mercur. Ick quam ghevloghen heer daers al vergadert waren,
Ick vont-ſe by malkaer 'tgheſelſchap al-te-mael,
En 'k heb-ſe naer u woort ghenoot op deſen Sael.
Sy hebben my belooft den eenen naer den anderen,
Sy ſullen ſonder faut al kommen met malkanderen.
Daer was niet eenen oft hy waſſer mé ghedient,
Elck een die was verbleyt te zyn *Apollos* vrient.

Daer

Daer komen sy al aen.

Den heelen hoop Poëten uyt.

Apollo. Ghy zyt my wel gekommen,
Het is my aenghenaem: nu dient in't nat gheswommen,
Niet in de min verbrant, sa voeght u aen den dis,
En laet ons eens gaen sien wat hier al teten is.

Al aen tafel.

Appollo. Gaspar Sciopicus. Ick wilt u eens gaen bringhen,
Wat seyt men toch al nieuws, wat zynt voor vremde dinghen.
'tGeên dat ick daegelycx hoor wie sal met Keysers kroon,
Ten lesten zyn verciert en sitten op den troon?
Sciopicus. Ick sau u Godtheyt dat terstont wel konnen seggen,
daer zynder hier te veel om dat te weder-legghen.
'tSal zyn ick weet wel wie, een ander segget uyt.
Wat my belanght ick sal bescheet doen dese fluyt.
Daer wort soo veel gheseyt, daer wort soo veel gheloghen,
Behalven eenen helt de rest vind sigh bedroghen,
Al wie daer oyt naer tracht.

Apollo. 'tIs waer ghy hebt gelyck,
Voor eenen en niet meer, is kroon, en staf; en ryck.
Maer wie komt dit recht toe.

Hesius. Al diemen sal verkiesen,
En diemen niet en kiest, die sal syn recht verliesen.
Frisl. Myn broeder heeft gelyck, 'tgaet niet als op den keus,
Maer 'tneemt den Fransché vorst geweldigh met den neus,
Ick merck het aen syn volck.

Passeratius. Wat praet gy van den Keyser?
Ick dacht *Frisline* dat ghy waert een wynigh wyser,

Weet

Weet gy niet dat den Duytsch, den Keyser heeft versaeckt,
Het is den Duytsch alleens wie dat-men Keyser maeckt.
Iae soo veel noch te meer het Keyserdom sal staeken,
Men sal van nu voort-aen gans geenen Keyser maeken.
Frisl. Ghy spreeckt als eenen sot, ghy klapt als een Poët,
Ghy raest als eenen die gans niet oft luttel weet.
Passeratius. Wat seght ghy dat ick liegh?
Hy gheeft Frislino een soffelet.
Hessus. Wat wilstu honsvot smyten.
Men sal u lichten haen wel saen den kam af byten.
Dit seggende stoot hem den romer in't aensicht.
Maer siet dien Franskilion, hy is soo licht van hant,
Daer leyt den treiter nu als Ridder in het sant.
Sy roepen malkander in duël.
Hessus. O licht gesinden hoop, den haghel moet u schenden,
Ick sal noch desen dagh, u ziel ter hellen senden.
Sa flocx verweert u lyf,
De deghens uyt, Passeratius doot.
Apollo. Wie breeckt hier onsen lust?
Wie derft van al den hoop verstooren onse rust?
'k Ghebied u al den vreed: waer van komt dit ghesnater?
Hoort Pagien schenckt geen wyn, maer schent die liedē water
Sy zyn te dol van kop, den wyn is hun te sterck.
Frislinus. Groot-moghend Majesteyt, wy maken gans geen werck.
Van't water, siet voort-aen wy sullen vreden hauden,
Hy leyt alrêe om-ver die ons deês on-rust brauden.
Sciopicus. Is *Passerati* doot? en leeft *Ronsardus* noch,
Dien Franskilion steckt oock vol slim en vals bedrogh.

Ronsard. Ick seght u plat, ghy sullet oock bekoopen,
Ick sweir dat ghy't my niet van daegh en sult ont-loopen,
'k Sal my niet hauden stil soo lanck *Ronsardus* leeft,
't Is desen schelm alleen die ons dees on-rust gheeft,
t'Sa geeft my myn Rampier 'k sal hem syn hert door-steken,
Oft 'tsal my aen myn macht, en aen myn kracht ghebreken,
Dien fiel die seyt dat ick den Keyser niet bemin,
'k Sal hem terstont wel doen veranderen van sin.

Hy doet groot ghewelt, maer Apollo *doet hem in't Nestelgat setten.*

Wel ist hier al ghewelt? en is hier gheen ontsagh,
Myn teghenwoordigheyt gheen rust ghenieten magh?
Wel dat is wel wat vremts, ont-bloot hem van syn deghen,
Set hem in't Nestelgat, hy sal voort-aen den seghen,
Van myne feest niet sien: dien dollen grammatist.
Waer dat hy is oft niet, maeckt altydt grooten twist.
Hy'n sal voort-aen niet meer der Goden maeltyt smaken,
Voor dat hy ons een nieuw Grammaticam sal maken,
Daer in hy reghels gheeft, hoe met een stil ghemoet,
Elck aen der Goden dis, ter maeltyt wesen moet.
Siet Aerts-poët, neem daer een penninck van ghenaden,
Gaet met u volck om leegh, ick vind dat best gheraden.

Archipoëta ontfanght beleefdelyck den penninck.

Archipoëta. Wat haut den penninck in? de letter is soo klyn,
Dat sy ter nauwer noot van my ghesien kan zyn.

Hy leest den penninck.

Archipoëta facit verſus pro mille Poëtis,
Et pro mille aliis Archipoëta bibit.

Dat is.

Den Aerts-poët rymt meer als duyſent ander menſchen.
Den Aerts-poët drinckt meer als duyſent ander wenſchen,
Dat is de waerheyt ſelf, ick maeck wel menigh veers,
Maer meerder kannen wyn, die loopen over dweers.
Door 'tkeêlgat naer den buyck.

Apollo. En hebt ghy niet vernomen,
Wie dat tot Keyſerdom, ſal worden aen-ghenomen.

Archipoëta. 'k Beloof u Majeſteyt, dat hy noch deſen dagh,
Sal weten wie dat ſal bekommen het gheſagh.
Van heel het Roomſche ryck.

Aldus Minutius met een deel phraſes.

Ick bid u Majeſteyt een Tol-vry pas te gheven,
Myn phraſes heel verauwt, heb ick op nieuw gheſchreven,
Sy zyn nu ſeer verryckt, ſy zyn nu wel verciert,
Want ſiet den Frans-man raeſt, hy bulterdt, en hy tiert.
Om dat hy met den Duytſch, geen duytſch en kan geſpreken,
Syn complimenten hem by naer den hals af ſteken.
Want in gheen ander ſpraeck, als in het puer Latyn,
Verſtaet den Frans den Duytſch, ſoo docht my goet te zyn.
Myn phraſes op een nieuw, een weynigh te veranderen,
Op dat's hun ſelf verſtaen, en ſpreken met malkanderen,
De complimenten zyn naer Franſche maet gheſtelt,
Daer-om heeft Mazarien my ſelver ſeer ghequelt.
Soo hoop ick dan dit werck met menight te verkoopen,
Daerom heb ick gheſchickt naer Francfort mê te loopen,

Maer

Maer ſonder Tol-vry pas, en vind ick gans geen baet,
Dus bid ick met ootmoed u Majeſteyts ghenaet.
Op dat ick vry van tol myn ſaken magh verrichten,
En mynen aerebeyt een weynigh mocht verlichten.
Appollo. Het is wel over-leyt, het is wel over-peyſt,
Het is u wel ghegunt het geên ghy van my eyſt.
Hoe is u boeck ghemerckt, wat ſet ghy voor een teeken,
Aldus Munutius.
Ghelyck ick bin ghewoont van dagh tot dagh te ſpreeken.
Seer haeſt u met ghemack.
Appollo. 'tIs wel en fraey gheſeyt.
Soo't u te Francfort niet wort qualyck uyt-gheleyt,
't Pratyck is veel-derley, ſoo wel in't quaet als't goede,
Mẽ kan het quaet voor 'tgoet, en 'tgoet voor quaet vermoedẽ,
Soo ieder is gheſint, maer ſiet een Tol-vry pas,
Meyn ick niet dat myn vrient zyn daegh gheweygert was.
Ick heb u paſpoort ſelf, gheteeckent en gheſchreven,
Ghy ſult van Tol tot Tol, vry door-gaen ſonder gheven.
Ald. Minut. Ick danck u Majeſteyt voor ſyne groote gunſt,
Nu treck ick on-verlet naer Francfort met myn kunſt.
De Franskens ſullen my ſeer hevigh over-loopen,
Om't complimenten boeck van my te moghen koopen,
Maer 'k ſal myn opus hun vry ſtellen al wat hoogh,
Te gheven goeden koop, ick nimmermeer ghedoogh.
'k Moet toe-ſien boven al, en 'k maggher wel op letten,
Het is my leſt gheſeyt van valſche piſtoletten,
Daer't Duytſche volck mẽ wort bedroghen en bedot,
Wat my aen-gaet, k'en ben ick echter niet ſoo ſot.

Ick sal wel toe-sien dat ick niet en sal verliesen,
Ick ken de valsche munt, ick ken de quay Lowiesen,
Ick ken hun al te wel, is't ghelt ghelyck hun hert.
'tIs wonder dat niet al het volck bedroghen wert.
Apollo. Zyt vrolyck goede liên, zyt lustigh al te samen,
Siet daer dat gaet u voor, maer volght my al te samen,
Ick bringht *Machiavel*, en 'tsal de ronde gaen,
'tEn sal, 'ten moet, ten magh niet eerder stille staen.
En weet ghy niet met al te spreken van den Keyser,
Hoe gaet u horeloghs, hoe teeckent uwen wyser?
Machiavellus. Haud my verexcuseert, seer hoogh geleerden Godt,
Ick hebbe van *Vulcaen* ghekreghen een verbot.
Dat ick my nimmermeer sau moyen met de saken,
Die my noch myns ghelyckx en ruren noch en raken,
Het geên ick eertyts sprack, het geên ick eertyts schreef,
Het geên ick eertyts d'eêd, oft al wat ick bedreef.
Het geên ick heb gheleert, het geên ick heb bevolen,
Is maer alleen gheweest, om menschen doen te dolen,
'tWas niet als kettery, en duyvels vuyl bedrogh,
O had ick toch verstickt aen mynes moeders sogh.
'kHeb een soo quaet gherucht, al kost ick het verclaren,
Al wist ick't voor ghewis op welckers jonghe haren,
De Roomsche kroone past, al sey ick't recht deur uyt,
Het volck en sauwet maer ghelooven voor een kluyt.
Daer-om soo swygh ick stil.

Apollo.

Erasme Rotterdam.

'tIs lanck dat ick van u noyt woordeken vernam.

Eras-

Eraſmus. Ick haud my neuterael, deës ſaeck wil ick niet ruerē
Ick laet de grooten ſelfs, ſoo grooten ſaeck uyt vueren,
Ick hau my aen den wyn, en aen den ſoeten moſt,
Ick gaen by Hipocras, jaer in jaer uyt te koſt,
'tIs al te haeſt miſſeyt, 'tis al te haeſt mis-dreven,
Daer-om wil ick als nu gheen vonnis daer af gheven,
Dus haud ick my gheruſt, 'ken draegh het my niet aen,
Men ſal't toch haeſt wel ſien, hoe't af ſal zyn ghegaen.
Apollo. Ghy *Iuſtus Lipſius*, kont ghy ons niet verhaelen,
Op wiēns ghelaurde kruyn, de ſchoone gulde ſtraelen,
Der Diadeemſche kroon ſal worden vaſt gheplant?
Iuſtus Lipſius. Deës ſaeck ô grooten Godt, en is my niet bekant.
Ick can voor-gaende ſaeck, wel ygentlyck beſchryven,
Ick can verhalen wat de Koninghen bedryven,
Maer wat toe-komment is, bringh ick niet voor den dagh,
'tIs een oprecht Poët die dat verhaelen magh.
Ick bin *Hiſtoricus* maer gheenen der Poëten,
'tZyn vates die alleen toe-komme dinghen weten,
Al watter is ghebeurt, beſchryf ick met ghemack,
Maer wat ghebeuren ſal, 'ken hef niet aen dat pack.
Ick hebbet eens gheſien, men mach't voorwaer wel weten,
Dat eenen met een vuyſt voor't backes wirt gheſmeten,
Om dat hy had gheſeyt het geēn hy ſekers wiſt,
En 'twas de waerheyt ſelfs, nochtans kreegh hy diēn twiſt,
Soo wat ick niet en weet, en wil ick niet verhaelen,
Men mocht met g'lycker munt my oock al-ſoo betaelen,
Wel ſpreken is een conſt, wel ſwyghen noch veel meer,
Die ſpreeckt, en ſwyght by tyts, dat hau ick voor een eer.

'kEn ſegh niet veel, myn ſalf is goet,
Ick weet wanneer ick ſpreken moet,
Want luy te roepen is gheen eer,
Daer-om ſoo ſwyght en denckt te meer.

Apollo. MYn principaelſte wit, waerom ick heb geroepen
De vrinden al by een, en was niet om te ſnoepen
Het ooghghemerck van dit myn Goddelyck bancket,
Wirt niet om coſt oft dranck, de vrinden voor-gheſet,
'kWas maer alleen gheſint van't Keyſerdom te cauten,
Maer niemant van den hoop en derft ſich ſchier verſtauten.
Te heffen aen dit pack, te ruren deſe ſaeck,
Daer ick nochtans in heb, myn aller-meeſt vermaeck.
Daer ginder op den hoeck, daer ſitten dry vier Griecken,
En ſauden die dan oock naer't Keyſerdom niet riecken,
Ghy Grieckſche mannen wel, wat ſeght ghy van de croon,
Wie ſalder op het leſt beclimmen Keyſers throon?
Homerus. Eylaes u Majeſteyt magh ons daer wel naer vragen,
Het weenen, het ghehuyl, het ſuchten, en het claghen,
Het treuren, het verdriet, ons noch niet en verveelt,
Daer mé ſich Griecken heeft nu langhen tyt ghequeelt.
Het is nu menigh jaer dat wy geen Keyſer coren,
Wy hebben ſlechtelyck ons recht daer af verloren,
Dus gunnen wy ſeer wel den Ooſten-ryckſchen helt,
Dat hy op Keyſers Throon, als Keyſer wort gheſtelt.

Ronſardus al gram op-ſtaende.

Den Ooſten-ryckſchen helt? wat ſau den Beyer ſegghen?
Den Lelie vorſt die ſau ſich oock daer inne legghen,
Door hulp van ſteertē volck, door byſtant van den Sweed,
Ick weet dat Mazarien dat nimmermeer en leēd.

'tSal

'tSal my aen gheen verraet, oft aen geen macht ghebreken,
Soo ick dien Grieckschen schelm, noch eens daer van hoor spreken,
Ick sweer by Mazarien, by Cromwel, Sweed, en Turck,
Dat ick betaelen sal dien Oostenryckschen urck.

Homerus. 'kPas op u drygen niet, noch min op al u schreeuwen,
Zyt ghy daer Haenen een, ick bin een van de Leeuwen.
Al is't dat 'tHaen-ghescry den grooten Leeuw verveert,
'tEn is soo niet met my, 'kbin anders al gheleert.
Het schreeuwen doeget niet, 'tmoet met de stucken blyken,
Met schreeuwen wint-men niet soo grooten Keyserycken,
Maer soo ghy my veel dreyght, ick bin voor u bereyt,
Ick sal u noch van daegh vernielen in den stryt.

Apollo. 'kGebiet noch eens den vreed, ghy sult my vreden hauwen,
Oft ick sal nimmermeer geen wyn meer laten brauwen,
Wat heb ick aen dit volck? hoe sal dit hier vergaen,
Men hoorter anders niet als vechten ende slaen.

Ronsarde. Wat sal't zyn? 'ksal u met al u Fransen,
Met Enghels-man en Sweed, uyt Palleys doen dansen,
Ick segh *Ronsarde* u al spytet uwen neus,
Ick wil met al myn volck wat couten van den keus.
En soo ghy my noch eens sult commen te verstooren,
Ick sal vanstonden aen u selver doen vermooren:
De cleynste Goôn van al, de Satirs in het waut,
Die hebben meer ontsaghs, en hier is-men soo staut.
Te breken myn propoost, 'ken salt niet meer verdraghen,
En dien ick dan eens tref, en sal't zyn moer niet klaghen,

Den licht gheſinden Haen die ſchynt nu wat gheſtilt,
Het ſchynt dat al moet gaen ghelyck den Frans-man wilt,
Nu ſegh ick't claerlyck uyt, jae hier daer al deês liën zyn,
Den Franſchen Vorſt en ſal ſyn daegh daer niet gheſien zyn,
Den Duytſch is al te recht, den Frans-man al te vals,
Den Duytſch ſpreeckt uyt de borſt, den Frans-man uyt den hals,
Den Duytſch is ſwaer van lyf, den Frans-man licht van veren,
Dus ſullen deſe twee noyt connen accorderen,
Wat Mazarine doet, wat Mazarine laet,
'tIs al, al even boos, 'til al, al even quaet.
Maer laet ons weder-om tot ons propooſte comen,
Den Heer *Sigonius* en heeft hy niet vernomen,
Wie datter in den keus ſal worden voor-gheſtelt,
Sigonius. Dat is een ſaeck men Heer die my gans niet en quelt.
Somwylen magh-men niet al ſegghen wat wy weten,
Daer is te vieſen volck hier onder deês Poëten,
Den eenen nemet wel, den anderen wort gram,
Den eenen wort een Leeuw, den anderen blyft een Lam.
Maer ſiet den tydt is hier, 'ten can niet langh meer duren,
Dat-men in't openbaer deês ſaeck ſal moghen ruren,
Ick meyn dat Keyſers Soôn ſal Keyſer zyn ghehult.
Ronſardus. Ey hoort wat hy daer ſeyt, ick berſt van on-ge-dult:
Ontſaegh ick niet den Godt, den grooten Godt *Apolle*,
Ick ſau met eenen ſlach ſyn hooft op d'aert doen rolle,
Sy hebbent al-te-mael op Keyſers Soôn ghemunt,
Niet eenen van den hoop die't onſen Koningh gunt.

Apollo.

Apollo. Daer dient iet vremts bedacht, en aerdich waer genomen.
Om door een goet belyt eens tot de saeck te comen,
Iohan Boccatius ghy fabuleus ghesel,
Bringht ghy iet voor den dagh, ick weet ghy cunnet wel.
Boccatius. U Majesteyts gebot en magh ick niet verachten,
Maer 'kbid u Majesteyt, sy wille de ghesslachten,
Verbieden dat sy hun niet stellen teghens myn,
Want 'tsal soo wel voor d'een, als voor den ander zyn.
Apollo. Sa vrinden zyt gerust, en luystert naer syn reden.
Al-te-mael de ghenooden saemen.
Dat hy vrypostich spreeckt, wy zynder mé te vreden. (past)
Ioannes Bocca. Ick segge dat de croon op sulcken hooft best,
In wiens lant den wyn het aller beste wast.
Het Florentiens ghesslacht, waer toe ick my vervoeghen,
Die souden met diën Vorst hun allerbest vernoeghen,
Die hun den besten wyn can bringhen op den dis,
Dat is ghelooft my vry een saeck die seker is.
Apollo. Wel vrienden hoe behaeght u dit gegeven oordeel?
Ronsardus. De Duytsche spreken niet als tot hun eyghen voordeel,
Nochtans dat soo ghesschiet, want onsen Franschen wyn,
Soo't gaet ghelyck behoort, dat moet den besten zyn.
Apollo. 'kHeb allerley ghewas, van allerley gheweesten,
Men sullen eens gaen sien, welck datter is den besten;
De welcken ons het best sal smaken op de tongh,
Diën Vorst sal Keyser zyn, die ons diën herwaerts songh.
Een on-partydigh man die sal hem moeten keuren,
Want anders door de proef soo mocht het wel ghebeuren,

Dat iemant tot profyt van synen meester spraeck,
Dat waer dan weder-om een heel bedorven saeck.
Traiane Boccalin gy'n schryft nu gheen Gasetten,
Dus sult ghy op u ampt, en op u dienſten letten,
Seght aen *Bibaculo*, van allen soorten wyn,
Dat hy een Fles vol tap die in den kelder zyn.
Boccalinus. Seer wel het sal gheschiên, ick gaen soo henen stappen.

Bibaculus uyt.

Apol heeft my belast dat ghy ons eens saut tappen,
Van alle soorten wyn van allerley ghewas,
Bibacule. Het quamp *Apollo* soo te pas.
Het is om redens wil, en saken van ghewichten,
Want door den besten wyn sal hun verstant verlichten,
Dat sy dan sullen sien wie met des Keysers kroon,
Sal heerlyck zyn ghekroont, en sitten op den troon.
Bibaculus. My dunckt, *Apoll* die sau wel gheven heel syn wooningh,
Dat hy maer iet vernam van 'snieuwen Keysers Krooningh,
Dat hy maer rechts en wist, hoe dat het sal vergaen,
Al dronck-men al den wyn, daer waer niet aen mis-daen.
Komt laet ons dan een proef van alle soorten haelen,
Tot eer van Keysers kroon, *Apol* sal't al betaelen,
Apollo. Wie sal ick van den hoop hier kiesen tot de proef,
'tIs een verstandigh man die ick daer toe behoef.
Roept Hoôpt-man *Wolleb* hier, diên derf ick best betrauwen,
Hy sal ons dese ploy wel nettekens om-fauwen,
Hy heeft soo dunnen tongh, dat hy ons sal terstont,
Verclaeren welcken wyn hem d'alderbeste mont,

Wolleb.

Wolleb. Wat wilt u Majesteyt syn dienaer aen-bevele,
Apollo. Heer *Wolleb* zyt ghy daer? ghy hebt een goede kele,
Die sich verstaet op wyn, seght ons met goet beleyt,
Welck dat den besten is, elck met syn onderscheyt.
Daer is een kleyn verschil hier onder ons gheresen,
Te weten welcken Vorst sal Keyser moghen wesen,
Den aller-besten wyn het vonnis wysen moet,
Daer-om soo keurt hem wel, en siet wat dat ghy doet.

Beyerschen wyn.

Apollo. Siet daer, daer is een dronck in Beyer-lant gewassen,
Wolleb den wyn proeffende, ver-ghersselt daer van.
Op deses kruyn en sal des Keysers kroon niet passen.

Roswagher wyn.

Apollo. Dit is Roswagher wyn, wat dunckt u van den diën?
Wolleb. Die is oock al te slecht, niet weert om't volck te biën

Baccheracher wyn.

Ap. Dat's Baccheracher nat, soo proeft dan eens den desen.
Wolleb. Ey diên mocht oock noch wel een weynigh beter wesen,

Humpels-kercker wyn.

Apol. Daer s'Humpels-kercker sap, hoe staet u desen aen,
Wolleb. Dat ick diën prysen sau, en vint ick niet geraen.

Franschen wyn.

Ap. Siet dan den Franschen most en magger niet aen liegen,
Wolleb. Syn Majesteyt die sau sigh self daer mé bedrieghen,
Hy is van heeten aert, nochtans verstaet den lym,
Hy is noch boven diên, vol water en vol slym.
Diên weys ick ganslyck af, 'ken wil hem niet gheraken.
Apollo Soo moet ghy dan door by, den Rinschen-wyn eens smaken.

Daer is dat edel nat, ghewaſſen op den Rhyn.
Wolleb. Dat ſau naer dat my dunckt, noch wel den beſtē zyn.
Hy heeft ſeer ſchoon coleur ſeer lieffelyck om drincken,
Nochtans wil ick den keus aen deſen wyn niet ſchincken,
Hy is my wat te kaut.

Apollo.

Daer is dat Spaens ghewas.
Wolleb. Dat is diēn elen dranck, waer van ick eertyts las.
Dat ſulcken wyn alleen van Goden dient ghedroncken?
Hy is my wat te ſterck, is't nu al om gheſchoncken,
Apollo. Daer is noch eenen die ghy niet en hebt geproeft,

Wolleb proeft met een bly ghelaet.

Waerom heeft toch den Godt daer mé ſoo langh vertoeft.
My dunckt dat ick hier bin in Cana Galileēn,
Als daer de Moeder Godts, haer Sone had ghebeēn,
Dat hy de bruyloft niet ſau laten ſonder wyn,
Op dat den Bruygom niet beſchaemt ſau moghen zyn.
Soo heeft hun Godt verſorght met wyn ten langhen leſten,
Maer 'twas ghelyck-men leeſt, het was den aller-beſten,
Hier gaget oock al-ſoo, *Apollo* hebt toch danck,
Dat ghy ons hebt verſorght, met ſoo gewenſchten dranck.
Schēckt my noch eens daer af, daer ſchinck my noch eens inne
Dat loopt ſoo ſoetkens door, dat loopt ſoo ſoetkens binne,
Ey ſchenckt my noch een mael, dat is een goeden dronck,
Niet ſterck, oft niet te ſlap, niet t'aut, oft niet te ionck.
Van goeden ſmaeck en verf, hy treck wat naer den gele.
Diēn wyn die ſmaeckt my wel dry voeten door myn kele,
Waer waſcht toch deſen wyn, wat iſſet voor een lant?
Apollo. 'tIs in Toccayen dat dit beisken is gheplant.

Wolleb,

Wolleb. Maer onder wat ghebiet, soo leyt toch dit Toccayen,
Apollo. 'tIs onder het ghebiet des Vorsts van Ungeryen.
Wolleb. Dien geef ick myne stem, die, die moet Keyser zyn;
Want hy sent ons voor-waer den aller besten wyn.
Het aller-soetste nat dat Goden sauden drincken,
Ick bid *Apol* laet my toch noch een roomer schincken.
Ach wat is dat een dronck! myn ziel gaf ick aen Godt,
Had ick maer alle daegh van dien wyn een pot.
O eel Toccaysche sap! ô Wyngaerts soete vruchten,
Ghy bringht my blyschap by, ghy doet myn droefheyt vluchten,
Ghy opent myn verstant dat ick den Keyser toon,
Te weten Keysers Soôn, sal hebben Keysers kroon.
Gheluck ô Ionghen Helt, de Goden, en de menschen,
U hondert-jaerich ryck, gheluck, en voorspoet wenschen.
Wy wenschen dat ghy heerscht den langhen Nestoors tyt,
En van het *krom ghewelt* des vyants ons bevryt,
Ronsardus. Is't daer mé nu genoech? sal hy nu Keyser wesen,
Om dat ghy synen wyn den besten hebt ghepresen,
Kont ghy niet in de proef wel saelen goeden vrient,
Is't juyst ghelyck ghy seght dat hy den prys verdient?

Poggius Florentius.

Heer *Wolleb* heeft ghelyck, hebt ghy hen oyt ghesopen?
Ghy sult bekennen self dat in gheheel Europen,
De weêrgae niet en is, de weêrgae niet kan zyn,
Heer *Wolleb* niet alleen sal tuyghen van dien wyn.
Twee-hondert veertich jaer, ghelyck wy konnen lesen,
Tot Constans wasser oock soo een verschil ghereesen,

Te weten welcken wyn den beſten weſen mocht,
Dus heeft een ieder man een fles vol mê ghebrocht.
Daer wirt hy doen ghekeurt van treffelycke mannen,
Maer alle ſoorten wyn die wirden daer ghebannen,
En 't teêl Toccayſche ſap wirt daer den beſt erkant,
Dat nievers in Euroop ſoo goeden ſtont gheplant.
Ronſardus. Ick ſien my overtuyght met nieuw en aude tuygen,
Dus ſal ick myn verſtant hier naer oock moeten buygen,
Hoe wel ick 't noode doen,

Apollo.

Soo bin ick nu ten ent.

Ghekomen van de ſaeck, het is my nu bekent,
Ick hebbet nu ghehoort, en dat met volle reden,
Wie dat des Keyſers Throon, als Keyſer ſal betreden,
Te weten s'Kyſers Soôn. O langh ghewenſchten dagh!
Dat ick nu recht beſcheet en waerheydt weten magh.
Hoe ſullen ſy ſtaen ſien, hoe ſullen ſy ſtaen kycken,
Al die met deſe Kroon, ſoo meynden te gaen ſtrycken.
Sax ſackt u hoop om ver, en Beyer dat ghy beyt,
Want daer en is voor u noch Kroon, noch Staf bereyt.
Briſt nu ô Britten briſt, ghy moght nu vry wel briſſen,
U Olie in het vier en Kromgewelt ſal miſſen,
Sweert nu ô Sweden ſweert, ſweert ſegh ick Sweden ſweert,
Want 'tiſſer niet ghegaen, ghelyck ghy hebt begeert.
En ghy vergalden Gal, ghy laet den bot vergallen,
Want al u vals bedryf en helpt u niet met allen,
Beyt, Brist, Vergalt, en Sweerd, en eet u eygen hert,
Want 'sKeyſers Soôn van daegh gekroonden Keyſer wert.

FINIS.

CHRONICA.

1658

Des kIIsers LIefsten soon Draeght VaDers Croon.

Aliud.

s'kIIsers soon CLIMpt op VaDers throon.

Imprimi poterit.

I. Ceron
Archipbr. Bruxell.
Libr. Censor.

DEN SCHIMPER DIE SPRECKT.

SOo ick dese Kroon misprys,
Bin ick sekers niet te wys.
Soo ick dese Kroon veracht,
Bin ick sekers ombedacht.
Soo ick dese Kroon verstoot,
Speêl ick sekers met myn hoot.
Soo ick daer iet teghen raes,
Bin ick eenen rechten dwaes.
Soo ick daer iet teghen kaut,
Bin ick maer een vuyl rabaut.
Soo ick daer iet quaets uyt treck,
Bin ick eenen rechten geck.
Soo ick daer me maer en spot,
Bin ick eenen vuylen sot.
Kort gheseyt soo ick se laeck,
Bin ick eenen helschen draeck.
Want den vrindt heeft dese Kroon,
Niet gemaeckt om prys oft loon:
Maer ghelyck een eerlyck man,
Heeft gedaẽ rechts wat hy kan.
Daerom wie deês Kroone laeckt,
Dat hy eerst een beter maeckt
Daerom wie deës Kroon misprysT,
Dat hy my een beter wysT.
Oft wie daer iet quaets uyt treckt,
Dat hy eerst een beter bleckt.
Kan hy niet soo dat hy swyght,
Eer dat hy de vuyle kryght.

AD MOMUM.

NOn bene Cæsaream fateor flexisse Coronam:
Sed Mome cur ideò me reprobare velis?
Antea quàm raprobas nostram, componito vestram:
Si tua sit melior, tunc Mome sperne meam.

Met gratie ende Privilegie.